

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

от 29 април 2004 година

относно организация на общите полети за извеждане от територията на две или повече държави-членки, на граждани на трети страни, които подлежат на индивидуални мерки за извеждане

(2004/573/ЕО)

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, параграф 3, буква б),

като взе предвид инициативата на Италианската република¹,

ката има предвид, че:

- (1) Общият план за борба срещу незаконната имиграция и търговията с хора в Европейския съюз²) приет на 28 февруари 2002 г., основан на съобщението от 15 ноември 2001 на Комисията до Съвета и до Европейския парламент относно общата политика в областта на незаконната имиграция уточнява, че политиката на реадмисия и репатриране е съставна част и основен елемент от борбата срещу незаконната имиграция. Затова общият план подчертава необходимостта да се съгласуват конкретни действия като общ подход и сътрудничеството между държавите-членки в изпълнение на мерките за репатриране. Следователно е необходимо да се приемат общи норми за процедурите за репатриране.
- (2) Планът за управление на външните граници на Европейския съюз, одобрен от Съвета на 13 юни 2002, основан на съобщението от 7 май 2002 г. на Комисията до Съвета и до Европейския парламент, озаглавено „Към цялостно управление на външните граници на държавите-членки на Европейския съюз”, предвижда операции за репатриране в рамките на „мерки и действия за цялостно управление на външните граници на държавите-членки на Европейския съюз”.
- (3) Програмата за действие в областта на връщането, одобрена от съвета на 28 ноември 2002, основана на Зелената книга от 10 април 2002 г. за политика на общността в областта на връщането на незаконно пребиваващи лица, както и съобщението от 14 октомври 2002 на Комисията до Съвета и до Европейския парламент за политика на общността за връщане на незаконно пребиваващите лица, препоръчва в рамките на мерките и действията за укрепване на операционното сътрудничество между държавите-членки, да се осигури по най-ефикасен начин връщането на гражданите на трети страни, нелегално пребиваващи на територията на някоя държава-членка, като се използват наличните възможности за съвместни полети.

¹ ОВ С 223, 19.9.2003 г., стр. 3.

² ОВ С 142, 14.6.2002 г., стр. 23.

- (4) Важно е да се избегне бездействието на Общността относно организирането на съвместни полети.
- (5) От 1 май 2004 г. Съветът не може повече да се произнася по инициатива на една държава-членка.
- (6) Съветът изчерпа всички възможности да получи в срок становището на Европейския парламент.
- (7) Предвид извънредните обстоятелства, решението трябва да бъде взето без становище на Европейския парламент.
- (8) Като изпълняват настоящото решение, държавите-членки ще спазват правата на човека и основните свободи, особено Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи от 4 ноември 1950 г., Конвенцията на Обединените нации срещу изтезанията и друго нечовешкото и унижително отношение или наказание от 10 декември 1984 г., Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951, както и Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г., Международната конвенция за правата на децата от 20 ноември 1989 г., Хартата за основните права на Европейския съюз от 18 декември 2000 г.³.
- (9) Настоящата решение се прилага без да накърнява международните инструменти в областта на извеждането по въздушен път, като например Приложение 9 към Чикагската конвенция от 1944 г. за международната гражданска авиация и съответните документи на Европейската конференция за гражданска авиация (ECAC).
- (10) Незадължителният Общ наръчник за защитни разпоредби за извеждане по въздушен път представляват полезни насоки за изпълнението на това решение.
- (11) Съгласно членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейски съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящото решение, не е обвързва от него и не го прилага. Тъй като с настоящото решение се доразвива достиженията на правото на ЕО от Шенген, в съответствие с разпоредбите на раздел IV на част III на Договора за създаване на Европейската общност, съгласно член 5 на този Протокол, в срок от шест месеца след като Съветът приеме това решение, Дания ще реши дали да го транспонира в своето национално законодателство.
- (12) По отношение на Република Исландия и Кралство Норвегия настоящото решение представлява доразвитие на разпоредбите на достиженията на правото на ЕО от Шенген, по смисъла на Споразумението между Съвета на Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоциацията на тези

³ ОВ С 364, 18.12.2000 г., стр. 1.

държави в изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото на ЕО от Шенген⁴, сключено на 18 май 1999 г., в областта, по член 1, буква в) от Решение 1999/437/ЕО на Съвета⁵ относно някои правила за прилагане на това Споразумение. Вследствие на предвидените в Споразумението процедури, правата и задълженията, които произтичат от настоящото решение, ще се прилагат по отношение на тези две държави, и в отношенията между тези две държави и държавите-членки на Европейската общност, които са адресати на настоящото решение.

- (13) Съгласно член 3 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и на Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, тези държави-членки уведомиха, че възнамеряват да участват в приемането и прилагането на настоящото решение,

РЕШИ:

Член 1

Цел

Настоящото решение има за цел да съгласува общите операции за извеждане по въздушен път на граждани на трети страни, които подлежат на индивидуална мярка за извеждане от територията на две и повече държави-членки (наричани по-долу „граждани на трети страни“).

Член 2

Определения

За целите на настоящото решение:

- а) „гражданин на трета страна“ е всяко лице, което не е гражданин на държава-членка на Европейския съюз, на Република Исландия или Кралство Норвегия;
- б) „държава-членка организатор“ е държавата-членка, на която е възложено да организира съвместни полети;
- в) „държава-членка участник“ е държавата-членка, която участва в съвместни полети, организирани от държавата-членка организатор;
- г) „съвместен полет“ е операция за превозване на граждани на трети страни, извършена от определен за целта въздушен превозвач;
- д) „операция за извеждане“ и „съвместна операция за извеждане по въздушен път“ са всички необходими операции за връщане на граждани на трети страни, включително превоз чрез съвместни полети;

⁴ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

⁵ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31.

е) „конвой” е охраняващият персонал, който придружава гражданите на трети страни на борда на съвместния полет, медицинските лица и преводачите.

Член 3

Национален орган

Всяка държава-членка посочва национален орган, който е компетентен за организацията на съвместни полети и/или за участието в съвместни полети и уведомява за това другите държави-членки.

Член 4

Задачи на държавата-членка организатор

1. Когато някоя държава-членка реши да организира съвместен полет за извеждане на граждани на трети страни, отворен за участие на други държави-членки, тя уведомява националния орган на тези държави-членки.
2. Националният орган на държавата-членка организатор взема мерки за успешното протичане на съвместния полет като:
 - а) избира въздушния превозвач, определя с избрания въздушен превозвач цената на съвместния полет, поема договорните отношения и гарантира, че превозвачът ще направи необходимото за осъществяване на съвместния полет, включително като предостави подходяща помощ на гражданите на трети страни и на конвоя;
 - б) иска и получава необходимите разрешения за извършване на полета от третите страни, транзитни или които са крайна цел на пътуването.
 - в) осъществява контактите и договаря организацията на съвместния полет с държавите-членки участнички;
 - г) определя операционните подробности и процедурите, и договаря, съвместно с държавите-членки участнички, броя на придружаващия персонал в зависимост от броя на гражданите на трети страни за извеждане.
 - е) сключва всички финансови договори с държавите-членки участнички.

Член 5

Задачи на държавата-членка участник

Когато някоя държава-членка реши да участва в съвместен полет, тя:

- а) уведомява националния орган на държавата-членка организатор за намерението си да участва в съвместния полет, като уточнява броя на гражданите на трети страни за извеждане.
- б) предоставя конвой, който е достатъчен за охраната при извеждане на всеки гражданин на трета страна. Ако персоналят на конвоя се осигурява само от държавата-

членка организатор, всяка държава-членка участник гарантира, че ще има най-малко двама представители на борда по време на полета. Тези представители, които имат същия статут като персонала на конвоя, имат задачата да предадат гражданите на трети страни, за които отговарят, на органите на държавата, която е крайна цел на тяхното пътуване.

Член 6

Общи задачи

Държавата-членка организатор и държавите-членки участнички гарантират, че:

- а) всеки гражданин на трета страна и всеки член на придружаващия ги конвой притежават валидни документи за пътуване и всякакви други необходими документи като визи за престой и/или транзит, удостоверения или досиета;
- б) ще уведомят възможно най-бързо за организацията на съвместен полет своите дипломатически представителства и консулски служби в третите държави, транзитни или крайна цел на пътуването, и ще получат необходимата помощ.

Член 7

Заклучителна разпоредби

Когато извършват операции за съвместно извеждане по въздушен път, държавите-членки се съобразяват с общите насоки за мерките за безопасност, които трябва да бъдат взети за съвместните операции за отдалечаване по въздушен път.

Член 8

Влизане в сила

Това решение влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 9

Адресати

Адресати на настоящото решение са държавите-членки, в съответствие с Договора.

Съставено в Люксембург на 29 април 2004 година.

За Съвета:
Председател
M. MC DOWELL

ПРИЛОЖЕНИЕ

Общ наръчник относно мерките за сигурност при съвместни операции за извеждане по въздушен път

1. Фаза преди извеждане

1.1 Изисквания към лицата за извеждане

1.1.1 Правно положение

Съвместни полети се организират за незаконно пребиваващи лица, такива, които не отговарят или вече не отговарят на условията за влизане или престой на територията на някоя държава-членка на Европейския съюз. Държавата-членка организатор и държавата-членка участник гарантират, че юридическото положение на всяко от изведените лица, за които отговарят, позволява то да бъде изведено.

1.1.2 Здравословно състояние и медицински досиета

Държавата-членка организатор и държавите-членки участнички гарантират, че здравословното състояние на изведените лица, за които отговарят, позволява тяхното законно, ефективно и безопасно извеждане по въздушен път. За изведените лица с установен здравен проблем, изискващ медицинско лечение, се предоставя медицинско досие. Тези медицински досиета включват резултатите от извършените медицински прегледи, диагноза и евентуално указание за лечение. Тези медицински досиета трябва да бъдат преведени на няколко езика, ако придружаващият медицински персонал не разбира достатъчно добре езика, на който досието е било създадено. Добре е държавите-членки организаторки и участнички да използват типови формуляри за изготвяне на медицинските досиета или декларация за пригодност за пътуване по въздушен път. Държавите-членки участнички уведомяват държавата-членка организатор преди полета за всеки медицински проблем, който би могъл да попречи на извеждането на лицето. Държавата-членка организатор си запазва правото да откаже достъп до полета на всяко лице с медицински проблем, застрашаващ живота или достойнството му.

1.1.3 Документи

Всяка държава-членка организатор и всяка държава-членка участник се уверява, че всяко изведено лице притежава валидни документи за пътуване, както и всички други необходими документи, удостоверения или досиета. Тези документи се съхраняват от упълномощено за това лице до пристигането в държавата, която е крайна цел на пътуването.

Държавата-членка организатор и държавите-членки участнички гарантират, че всички придружители и представители имат необходимите входни визи за държавите, транзитни или които са крайна цел на съвместния чартърен полет.

1.1.4 Нотификации

Държавата-членка организатор гарантира, че авиокомпаниите, транзитните държави и държавите, които са крайна цел на пътуването, са нотифицирани и консултирани навреме преди операцията за извеждане.

1.2 Правила за придружаващите

1.2.1 Придружаващи от държавата-членка организатор

Когато държавата-членка организатор осигурява конвоя на всички изведени лица, всяка държава-членка участник изпраща на борда на самолета най-малко двама представители, чиято мисия е да предадат изведените лица, за които тя отговаря, на местните власти на държавата, която е крайна цел на тяхното пътуване.

1.2.2 Придружаващи от държави-членки участнички

Когато държавата-членка организатор осигурява конвоя само на лицата от собствената си държава, другите държави-членки участнички предоставят свои придружаващи за лицата, които те отстраняват и за които са отговорни. В този случай участието на различни национални единици изисква взаимно съгласие между държавата-членка организатор и държавата-членка участник относно правилата за сигурност, определени в тези общи насоки или в други споразумения между държавите-членки и предварителна консултация за всяка подробност от организираната операция.

1.2.3 Използване на частни придружаващи

Ако някоя държава-членка участник се обърне към частни придружаващи, органите ѝ гарантират, че поне един официален представител на тази държава-членка ще бъде на борда по време на полета.

1.2.4 Квалификация и обучение на придружаващите

Придружаващите на борда на съвместни полети трябва да бъдат предварително обучени за изпълнението на задачите си; те трябва да разполагат с необходимата медицинска подкрепа в зависимост от задачата.

За предпочитане е придружаващите на борда на съвместни полети да бъдат наясно с нормите на държавата-членка организатор и на държавите-членки участнички в областта на извеждането. Следователно би било добре държавите-членки да обменят информация за обучението на своите придружаващи и да предлагат курсове за подготовка на придружаващи от другите държави-членки.

1.2.5 Кодекс за поведение на придружаващите

Придружаващите не са въоръжени. Могат да бъдат цивилни, но трябва да имат отличителен знак за идентификация. Другите придружаващи, надлежно акредитирани, също трябва да носят отличителен знак.

Придружаващите се разполагат стратегически на борда на самолета, така че да гарантират максимална сигурност. Освен това те трябва да бъдат седнали сред лицата, за които отговарят.

1.2.6 Разпоредби относно броя на придружаващите

Броят на придружаващите се определя според случая, след анализ на риска и взаимна консултация. Препоръчително е броят им да е поне равен на броя на изведените лица намиращи се на борда. Предвижда се и резервна сила, която да ги подкрепи при необходимост (например при дълги полети).

2. Фаза преди заминаването на летището за излитане, или на летището за междинно кацане

2.1 Отвеждане до летището и престой там

Следните правила се прилагат по отношение на отвеждането до летището и престоя там:

а) по принцип придружаващите и изведените лица трябва да бъдат на летището най-малко три часа преди излитането;

б) изведените лица трябва да бъдат информирани за изпълнението на операцията по извеждането и предупреждени, че е в техен интерес да сътрудничат с придружаващите. Трябва ясно да им се каже, че в никакъв случай няма да се приеме размирно поведение и че подобно поведение няма да осуети операцията по извеждането;

в) държавата-членка организатор определя зона за сигурност на летището, което е начален пункт, за да осигури дискретно събиране и качване на борда на изведените лица. Тази зона се използва и от пристигащите полети от другите държави-членки, превозващи изведените лица, които ще се присъединят към съвместния полет;

г) ако самолетът трябва да кацне междинно на летище на друга държава-членка, за да качи на борда изведени лица, въпросната държава-членка следва да предвиди зона за сигурност на своето летище;

д) представителите на държавата-членка участник предават изведените лица, за които отговарят, на служителите на държавата-членка на чиято територия се извършва операцията, обикновено държавата-членка организатор. При нужда представителите посочват изведените лица, които са изяви намерение да не се качат на борда и най-вече тези лица, чието здравословно състояние, физическо или психическо, изисква особено внимание.

е) държавата-членка, на чиято територия се извършва операцията по извеждане, е отговорна за изпълнението на предоставените й суверенни правомощия (например принудителни мерки). Правомощията на придружаващите от другите държави-членки участнички се ограничават до самозащита. Обаче при отсъствие на офицери от органите на реда на държавата-членка, на чиято територия се извършва операцията, или за да им помогнат, придружаващите могат да предприемат разумни

и съобразени мерки в случай на неизбежен и сериозен риск, с цел да попречат на изведено лице да избяга, да се нарани, да нарани друго лице или пък да причини материални щети.

2.2 Регистрация, качване на борда и проверки за сигурност преди излитане

Правилата за регистрация, качване на борда и проверки за сигурност са следните:

- а) придружаващите от държавата-членка на чиято територия се извършва операцията пристъпват към формалностите по регистрацията и помагат за преминаването на контролните зони;
- б) всяко изведено лице трябва да бъде внимателно претърсено преди да се качи на борда. Отнема се всеки предмет, който би могъл да застраши сигурността на лицата и на съвместния полет и се изпраща в багажното помещение;
- в) багажите на изведените лица не бива да се слагат в кабината. Всички багажи се проверяват преди да бъдат изпратени в багажното и се надписват на името на притежателите им. Всеки предмет, обявен за опасен по смисъла на правилата на Международната организация за гражданска авиация, трябва да бъде изваден от багажите;
- г) парите и ценните предмети се слагат в прозрачен плик, надписан с името на собственика им. Изведеното лице трябва да бъде информирано за процедурата за сигурност по отношение на парите и ценните предмети;
- д) максималното тегло на багажите, разрешено за всяко изведено лице се определя от държавата-членка организатор за всяка операция по извеждане;
- е) всички изведени лица се качват на борда от персонала на държавата-членка на чиято територия се извършва операцията, и получават при нужда помощ от придружаващите операцията по извеждане.

3. Процедура по време на полет

3.1 Мерки за сигурност на борда на самолета

По време на полета на борда на самолета се прилагат следните мерки за сигурност:

- а) отговорникът за операцията по извеждане, определен от държавата-членка организатор, изготвя общ план за сигурност и надзираване на борда на самолета (движение в кабината, хранене и др.) Всички придружаващи трябва да бъдат запознати с този план за сигурност и надзираване преди началото на операцията;
- б) ако изведените лица са от различни националности, те се настаняват в кабината според държавата-членка отговорна за изпълнението на тяхното извеждане и според крайната цел на пътуването им;
- в) предпазните колани трябва да останат през цялото време на полета;

г) в случай на сериозен инцидент на борда, който може да попречи на осъществяването на операцията или заплашва сигурността на лицата на борда, отговорникът за операцията, определен от държавата-членка организатор, съвместно с ръководителя на полета или следвайки неговите указания, ръководи действията за възстановяване на реда.

3.2 Прибягване до принудителни мерки

Принудителни мерки се използват, както следва:

- а) принудата се използва като се зачитат човешките права на изведените;
- б) може да се използва принуда по отношение на лица, които отказват извеждането или оказват съпротива. Всяка принудителна мярка трябва да бъде съответстваща, използването на сила не трябва да прехвърля разумните граници. Не бива да се накърнява достойнството или физическата цялост на изведеното лице. Затова при съмнение може да се прекъсне операцията по извеждане, включително да се използват законни принудителни мерки, ако лицето е опасно и се съпротивлява, като се следва принципа „извеждане, но не на всяка цена”;
- в) принудителните мерки не бива да пречат или затрудняват свободното дишане на изведеното лице. В случай на употреба на сила като принудителна мярка, трябва да се внимава тялото на лицето да остане изправено и гръдният му кош да не бъде притиснат, така че то да може да диша нормално;
- г) обездвижването на съпротивляващите се лица може да осъществи със средства, които не накърняват достойнството, нито физическата цялост;
- д) всички държави-членки организаторки и участнички съставят списък на букаите и другите разрешени средства за обездвижване преди операцията по извеждането. Забранено е използването на успокоителни за улесняване на извеждането, без да се засягат мерките по спешност за сигурността на полета;
- е) всички придружаващи трябва да знаят кои букаи и други средства за обездвижване са разрешени или забранени и да получат информация по този въпрос;
- ж) обездвижените лица трябва да бъдат наблюдавани непрекъснато по време на полета;
- з) решението да се свалят временно средствата за обездвижване се взима от отговорника за операцията по извеждане или от неговия помощник.

3.3 Медицински персонал и преводачи

Правилата за медицинския персонал и преводачите са следните:

- а) на всеки съвместен полет трябва да има поне по един лекар;
- б) преди тръгването лекарят трябва да има достъп до цялата медицинска информация за изведените лица и да бъде уведомен за тези, които имат особени

медицински проблеми. Ако непосредствено преди полета се установят медицински проблеми, които биха могли да осуетят извършването му, тези проблеми трябва да бъдат преценени заедно с отговорните органи;

в) само лекар може да предписва лекарства на изведените лица, след прецизна медицинска диагноза. Необходимите медикаменти за изведените лица трябва да се намират на борда;

г) всяко изведено лице трябва да може да се обърне към лекаря или към придружаващите, пряко или чрез преводач, на език, на който може да се изразява;

д) държавите-членки организаторки гарантират, че медицинският персонал и преводачите ще са на разположение за операцията по извеждане.

3.4 Документация и контрол на операцията по извеждане

3.4.1 Запис и определяне на наблюдатели

Запис на аудио или видео касета и контрол на операцията от други наблюдатели на борда на съвместните полети е предмет на предварително споразумение между държавата-членка организатор и държавите-членки участници.

3.4.2 Вътрешни доклади за операциите по извеждане

Държавата-членка организатор и държавите-членки участници разменят вътрешни доклади за операцията по извеждане, ако не е предвидено да се състави общ доклад. Това е изключително важно в случай на неуспех на операция по извеждане. Всички доклади са строго секретни и само за вътрешно ползване. В докладите се отразяват евентуални инциденти както и предприетите принудителни или медицински мерки.

3.4.3 Отразяване в средствата за масова информация

Преди операцията по извеждане държавите-членки организаторки и участници се договарят за вида и сроковете на евентуалната публичност на тази операция. Информация за операцията по извеждане обикновено се публикува след извършването ѝ. Следва да се избягва поместването на снимки на придружаващи или на лични подробности за тях.

4. Фаза на транзит

По време на транзит на територията на някоя държава-членка се прилага Директива 2003/110/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно подпомагането на мерки за извеждане по въздушен път⁶.

5. Фаза на пристигане

При пристигане:

а) задължение на държавата-членка организатор е да установи контакт с органите на държавата, която е крайна цел на пътуването; все пак държавите-членки участници също участват в процеса;

⁶ ОВ L 321, 6.12.2003 г., стр. 26.

б) отговорникът за операцията по извеждане, посочен от държавата-членка организатор, изпълнява ролята на говорител за първото установяване на контакт с местните органи при пристигането, освен ако преди пристигането държавите-членки участнички и организаторки не са посочили друг говорител;

в) държавата-членка организатор и всяка държава-членка участник предава лицата, които е изгонила и за които е отговорна, на органите на държавата, която е крайна цел на тяхното пътуване, заедно с багажите им и всички предмети, които са били отнети преди качването на борда. Основните представители на държавата-членка организатор и на държавите-членки участнички са отговорни за предаването на изведените лица на местните органи при тяхното пристигане. Придружаващите обикновено не напускат самолета;

г) ако е подходящо и осъществимо, държавата-членка организатор и държавите-членки участнички канят служители на консулствата, офицери за връзка отговарящи за имиграцията или групи за разпознаване на участващите държави-членки, които да улеснят предаването на изведените на местните власти, доколкото това е съвместимо с националните практики и процедури;

д) изведените лица се предават на местните органи без белезници, нито други средства за ограничение;

е) предаването на изведените лица се извършва извън самолета (на входа на ръкава или на пригодно място на летището, по преценка). Доколкото е възможно местните органи не трябва да се качват на борда на самолета;

ж) престоят на летището - крайна цел на пътуването, трябва да е възможно най-кратко;

з) задължение на държавата-членка организатор и всяка държава-членка участник е да предвидят грижи по спешност за придружаващите и представителите (както и за изведените лица, чието обратно приемане е било отказано) в случай, че заминаването на самолета се забави след свалянето на изведените лица. Грижите трябва да включват пренощуване, ако се наложи.

6. Неуспех на операцията по извеждане

Ако органите на държавата по направление откажат влизане на тяхна територия или ако операцията по извеждане бъде анулирана по други причини, държавата-членка организатор и всяка държава-членка участник връща на свои разноски на своя територия лицата, за които отговаря.